

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIS-135/11-S

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy:** Základní škola a mateřská škola Opočnice, okres Nymburk

Sídlo: 289 04 Opočnice 23

IČ: 75031311

Identifikátor: 600050785

Právní forma: Příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Ivetou Erbenovou, ředitelkou

Zřizovatel: Obec Opočnice

Místo inspekční činnosti: Opočnice 23

Termín inspekční činnosti: 2. a 3. únor 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného Základní školou a mateřskou školou Opočnice, okres Nymburk podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (školský zákon); zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů (dále ŠVP) pro předškolní a základní vzdělávání; zjišťování a hodnocení naplnění ŠVP a jejich souladů s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy pro základní a předškolní vzdělávání (dále RVP ZV a RVP PV) podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční zaměření se vztahuje na činnost mateřské školy (dále MŠ) a základní školy (dále ZŠ).

Aktuální stav školy

Základní škola a mateřská škola Opočnice, okres Nymburk (dále škola) vykonává činnost ZŠ s nejvyšším povoleným počtem 56 žáků, MŠ s cílovou kapacitou 20 dětí, školní družiny a školní jídelny v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Ředitelka a vedoucí učitelka MŠ poskytují v rozsahu pracovních úvazků 1,5 základní vzdělávání devíti žákům, zapsaným v 1. až 4. ročníku. Anglický jazyk vyučuje externistka, učitelka ZŠ v Městci Králové. Předškolní vzdělávání zajišťuje v rozsahu 0,53 pracovního úvazku vedoucí učitelka MŠ s dosaženým středoškolským vzděláním pro učitelství v mateřské škole a nekvalifikovaná učitelka. Z 20 zapsaných dětí dochází sedm poslední rok před předpokládaným zahájením povinné školní docházky, včetně jednoho s jejím odkladem. Dítě s nepravidelnou docházkou navštěvuje MŠ pět dnů v měsíci. Provoz MŠ, umístěné v budově ZŠ, probíhá od 6:45 do 16:15 hodin. Škola přijímá ke vzdělávání přednostně děti a žáky s trvalým místem bydliště v obci Opočnice, v případě volné kapacity také z Hradčan a Okřínka.

Škola poskytuje základní vzdělávání podle ŠVP pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Škola pro život“. Nabízené zájmové aktivity směřují k podpoře tělesné zdatnosti a rozvoji počítačové gramotnosti žáků. Cíle ŠVP pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Kamarádi z naší školky“ kladou důraz na vytváření prosociálních vztahů v dětském kolektivu. Škola rozšiřuje vzdělávací nabídku o pravidelně konané kulturní akce.

Jmenování stávající ředitelky předcházela dvouletá nestabilita ve vedení školy. Tato skutečnost zapříčinila stagnaci procesu zkvalitňování věcných podmínek vzdělávání a vedla k výraznému poklesu počtu žáků od poslední inspekce. Škola proto organizuje základní vzdělávání pouze v jedné třídě. Počet přijímaných dětí k předškolnímu vzdělávání trvale naplňuje cílovou kapacitu. Ředitelka po nástupu do funkce zpracovala strategii rozvoje školy. Stanovené cíle zohledňují priority školy a jsou postupně úspěšně naplňovány. Realizace rozsáhlé rekonstrukce exteriéru i interiéru školní budovy dokladuje zájem zřizovatele zachovat v součinnosti s ředitelkou existenci školy.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

K prezentaci činnosti školy slouží vedle tradičních nástrojů také místní tisk. Vedení školy poskytuje v rámci komunikativních vazeb s širší veřejností dostatečnou informovanost o přijímacím řízení. Tým pedagogických pracovníků realizuje edukačně stimulační program směřující k přípravě dětí na přechod k povinné školní docházce, a to i za účasti rodičů. Zohledňování potřeb žákyně, která je v péči školského poradenského zařízení i dohled na dodržování speciálních stravovacích potřeb jedinců, přispívá k individualizaci vzdělávání. Hodnocení učebních pokroků dětí v MŠ probíhá systémově. Písemné záznamy však zahrnují sporadicky závěry pro jejich další rozvoj. ZŠ sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků při vzdělávání pouze interními mechanismy.

Organizaci předškolního vzdělávání podmiňovala značná absence dětí. Frontálně vedenou výukou prolínaly momenty individuální práce. Děti měly dostatečný časový prostor k opakování předchozích poznatků, k řešení úkolů podle vlastního učebního tempa a k samostatným slovním projevům. Adresná pozitivní hodnocení posilovala sebedůvěru

jednotlivců. Citlivý přístup učitelek k dětem pomáhal i nejmladším navozovat kontakt s vrstevníky a dospělými. Děti radostně přijímaly nabídku podnětů k pohybovému vyžití ve třídě i při pobytu venku. Neurosvalový vývoj stimulují pravidelně a účinně prováděné zdravotně preventivní cviky. Zájem dětí o nabízené aktivity zaměřené na rozvoj dovedností předcházející čtení a psaní přirozeně posiloval jejich pozitivní vztah k učení. Děti 3. ročníku si rozšiřovaly elementární základy matematické gramotnosti prostřednictvím konkrétních operací s rozličným materiálem ve spontánních i didakticky cílených činnostech. Osvojené dovednosti dokázaly následně aplikovat v praktických situacích. Stísněné prostory třídy omezují volný přístup k nabídce pití a sebeobslužnost dětí při stolování. Nepřizpůsobení metod aktuálně nízkému počtu dětí zapříčinilo mírné porušení zásady přiměřenosti v řízené, frontálně vedené výuce.

Slovní výukové metody uplatňované v hodinách českého jazyka a matematiky směřovaly k prohloubení a upevnění učiva, avšak žákům poskytovaly sporadické příležitosti k samostatným mluvním projevům. V převážně frontálně vedené výuce žáci plnili zadané úkoly také individuálně. Při práci ve skupinách úspěšně spolupracovali a vzájemně si pomáhali. Díky zařazování relaxačních chvil byla zátěž žáků úměrná jejich možnostem. Návaznost učiva usnadňovala pochopení a osvojení nových poznatků. Aktivitu žáků účinně zvyšovala průběžná motivace a adresná povzbuzení. Žáci pohotově reagovali na slovní pokyny a prokázali standardní úroveň získaných dovedností v matematické i čtenářské gramotnosti. Efektivitu vzdělávání podpořilo využití interaktivní tabule, názorných pomůcek a počítačové techniky. K posílení zájmu žáků o četbu přispívá zpřístupnění školní knihovny. Kladně hodnocené výsledky předškolního i základního vzdělávání jsou dosahovány v porovnání s předchozím stavem v podnětějších prostředích, a to díky partnerství se zřizovatelem, školskou radou i rodiči.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Záměry ŠVP pro předškolní vzdělávání korespondují s cíli RVP PV a stanovená koncepce zohledňuje konkrétní možnosti školy. V integrovaných blocích však chybí nabídka činností, podrobně rozpracovaná v třídním vzdělávacím programu.

Také profilace ŠVP pro základní vzdělávání vychází z reálných podmínek a charakteristiky školy. ŠVP ale nenaplnuje zcela zásady RVP ZV. Ředitelka přijala v době konání inspekce opatření ke zvýšení počtu disponibilních hodin v učebních plánech a opravila poznámky k učebnímu plánu. Přetrvávají následující nedostatky: nesprávná terminologie týkající se vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a uváděná v učebních osnovách, nízká vypovídací hodnota charakteristik předmětů, absence pravidel pro hodnocení žáků a rozpor s RVP ZV v oblasti očekávaných výstupů. Je nutné zakomponovat již samostatně zpracovaná průřezová témata do ŠVP.

ŠVP nebyly zpracovány v souladu s požadavky RVP PV a RVP ZV. Chybělo také zveřejnění programových dokumentů na přístupném místě ve škole. Ředitelka uvedenými nedostatky porušila ustanovení § 5 odst. 1 a 3 školského zákona.

Z hlediska psychohygieny není žádoucí zařazení výuky anglického jazyka v odpoledních hodinách. Odstranit tento nedostatek lze za předpokladu získání kmenové kvalifikované učitelky 1. stupně, odborně způsobilé vyučovat cizí jazyk.

Nastolený systém prevence proti výskytu sociálně patologických jevů je účinně propojen s praxí. Ředitelka vykonává specializované metodologické činnosti průběžně v rámci naplňování cílů ŠVP. Pedagogické pracovnice konzultují s odborníky konkrétní záležitosti týkající se vzdělávání a zprostředkovávají zákonným zástupcům kontakty na poradenská zařízení. Pedagogická rada v MŠ a ZŠ jedná odděleně, což omezuje příležitosti ke sjednocení společných postupů ve vzdělávání a často řeší organizačně provozní záležitosti na úkor zákonných požadavků. Přenos informací probíhá především prostřednictvím školních i mimoškolních osobních kontaktů účastníků vzdělávání. Ředitelka provádí kontrolní činnost spíše nahodile, v rámci každodenních pracovních setkání. Zápisy z hospitačních vstupů obsahují ojediněle účinné závěry pro další zkvalitňování činnosti školy. Nedostatečnou systémovost v zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání dokladují písemné hodnotící zprávy, které mají nižší vypovídací hodnotu. Zveřejněný školní řád byl zpracován v souladu s požadavky příslušného ustanovení školského zákona. V článku „Podmínky zajištění zdraví a bezpečnosti dětí“ se ale dostatečně nepřihlíží k úskalím organizace předškolního vzdělávání v neúčelově postavené budově bez zajištění souběžného působení učitelek.

Ředitelka splňuje předpoklady pro výkon své činnosti a souběžně vykonává také funkci vedoucí školního stravování. Personální podmínky komplikují zastupitelnost učitelek. Přesto další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) podporuje růst profesních kompetencí a pomáhá kompenzovat absenci odborné kvalifikace v předškolním i základním vzdělávání. Ředitelka získala základní orientaci v problematice předškolního vzdělávání i díky účasti na akcích určených ředitelkám mateřských škol. V MŠ i ZŠ aplikuje znalosti osvojené v kurzu logopedické prevence.

Analýza zápisů z jednání školské rady prokázala v předchozím školním roce konání pouze jednoho zasedání.

Díky finančním podmínkám školy dosahují věcné předpoklady pro naplňování ŠVP požadované úrovně. Čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve vzdělávání a na realizaci celkem šesti rozvojových programů vyhlášených MŠMT probíhá hospodárně. Ředitelka nakládá šetrně i s prostředky poskytnutými zřizovatelem. Další finanční zdroje tvoří úplata za předškolní vzdělávání, školní družinu a zisk z příležitostného sběru surovin. Finanční prostředky jsou čerpány v souladu s účelem poskytnutí. Nově zakoupené vybavení tříd příznivě ovlivňuje kvalitu vzdělávacích podmínek. Využívání kvalitních a postupně doplňovaných hraček i pomůcek podporuje názornost výuky. Z inspekčních pozorování nevyplývala rizika ohrožující bezpečnost dětí a žáků. Je zapotřebí zvýšit estetičnost interiéru a vybavit školní zahradu novými herními prvky.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola splňuje formální podmínky pro výkon činnosti MŠ a ZŠ. Ředitelka zahájila realizaci plánovaných záměrů v souladu s koncepcemi ŠVP. Inspekční zjišťování potvrdila výraznou úspěšnost školy ve zkvalitňování věcných podmínek vzdělávání.

Ve vedení dokumentace školy přetrvávají negativa, která lze díky funkčnímu DVPP postupně odstranit. Při zpracování ŠVP došlo k porušení ustanovení školského zákona. Nesystémový přístup k hodnocení celkových výsledků vzdělávání mírně snižuje jeho efektivitu. Pedagogické pracovnice prokázaly dostatečnou profesní zdatnost. Volily převážně účinné vzdělávací metody a efektivní formy výuky. Dovednosti a poznatky dětí i žáků v matematické a čtenářské gramotnosti dosahují úrovně odpovídající požadavkům ŠVP. Partnerství se zřizovatelem a rodiči posiluje společný zájem o zachování činnosti školy. Finanční zdroje jsou dostačující k zajištění standardní úrovně věcných podmínek vzdělávání. Výše finančních prostředků na mzdy pedagogických pracovnic vyžaduje krácení pracovních úvazků, což není z hlediska rozvoje osobnosti dětí a žáků optimální.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 4. března 2011 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků ve zpracování a zveřejnění ŠVP. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, třída Václava Klementa 467, 293 01 Mladá Boleslav, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Středočeského inspektorátu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, třída Václava Klementa 467, 293 01 Mladá Boleslav nebo na e-podatelnu Středočeského inspektorátu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Mladé Boleslavi dne 8. února 2011

(razítko)

Mgr. Zdeňka Drahokoupilová, školní inspektorka

Drahokoupilová v. r.

Mgr. Hana Hušková, školní inspektorka

Hušková v. r.

Bc. Marcela Jüstelová, kontrolní pracovnice

Jüstelová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Opočnici dne 10. února 2011

(razítko)

Mgr. Iveta Erbenová, ředitelka školy

Erbenová v. r.

Připomínky ředitelky školy

2. března 2011

Připomínky nebyly podány.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina vydaná Obcí Opočnice ze dne 2. listopadu 2009, bez čj.
2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. září 2005, ze dne 29. srpna 2005, čj. 26 381/05-21
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje ve věci zápisu do rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. září 2007, ze dne 26. dubna 2007, čj. 61920/2007/KUSK
4. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. září 2009, ze dne 1. září 2009, čj. 19 401/2009-21
5. Jmenování do funkce ředitelky vydané Obcí Opočnice s účinností od 1. srpna 2009, ze dne 5. srpna 2009, čj. 385/2009
6. Výkaz o mateřské škole S 1-01 k 30. září 2010
7. Výkaz o základní škole S 3-01 k 30. září 2010
8. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 k 30. září 2010
9. Čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2009 a 2010
10. Školní vzdělávací program základního vzdělávání s motivačním názvem „Škola pro život“ platný od 1. září 2007, aktualizovaný dne 31. července 2010
11. Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání s motivačním názvem „Kamarádi z naší školky“ platný od 31. března 2010
12. Školní řád ze dne 1. září 2008, čj. 2/2008
13. Vnitřní řád čj. 4/2008
14. Inspekční zprávy čj. 034 148/03-5143 a čj. c2 – 1060/05 - 5144
15. Výroční zprávy o činnosti školy za roky 2008/2009, 2009/2010
16. Personální dokumentace – aktuální stav
17. Vlastní hodnocení školy za období školních roků 2008/2009, 2009/2010 a Hodnotící zpráva za rok 2009/2010
18. Záписy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2008/2009, 2009/2010 a 2010/2011
19. Minimální preventivní program na školní rok 2010/2011
20. Rozvrhy hodin tříd a učitelů ve školním roce 2010/2011 ke dni inspekce
21. Třídní knihy všech tříd ve školním roce 2009/2010 a 2010/2011 ke dni inspekce
22. Žákovské knížky žáků
23. Třídní výkazy a katalogové listy platné ve školním roce 2010/2011
24. Kniha úrazů vedená s účinností od 1. ledna 2005
25. Záписy ze zasedání školské rady z let 2008, 2009 a 2010
26. Školní matrika pro školní rok 2010/2011
27. Záznamové archy o dětech ve školním roce 2010/2011
28. Plán hospitační a kontrolní činnosti ředitelky školy 2009/2010, 2010/2011
29. Povolení výjimky z počtu žáků pro školní rok 2010/2011 vydané Obcí Opočnice dne 6. října 2010, čj. 495/2010
30. Závazné ukazatele rozpočtu NIV na rok 2009 a 2010

31. Finanční vypořádání dotací poskytnutých MŠMT ze státního rozpočtu v roce 2007, 2008, 2009 a 2010
32. Rozpočet zřizovatele na provoz na rok 2009
33. Aktuální účtový rozvrh školy
34. Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. prosinci 2009 a 2010
35. Kniha analytické evidence za rok 2009 a 2010

Zpracoval

V Mladé Boleslavi dne 8. února 2011

Mgr. Zdeňka Drahokoupilová, školní inspektorka

Drahokoupilová v. r.

Převzal

V Opočnici dne 10. února 2011

Mgr. Iveta Erbenová, ředitelka školy

Erbenová v. r.